

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. helyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz., és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FELÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt. Félévre 2 frt.

Szelid kételyek.

Küküllőmegye felső kerületében e hó 21. és 22-dikén lesz a képviselő-választás. A pártok természetesen mindent elkövetnek, hogy jelöltjüké legyen a diadal. A jobboldal, melynek elhalt képviselőjét az összes haza méltán siratá meg, a jobboldal reméli, hogy valamint a mult választás alkalmával, így jelenleg is az övé lesz a diadal. De tulfelől a baloldalnak sem lehet rossz néven venni, ha részéről is reménykedik, e reménykedést párttaktikából bizonyossággként hirdeti s szóval — tettel hivi szaporításán működik.

Eddig minden rendén van; a jobboldal érzi a felelősséget, mely az össz-haza iránt vállán nehezkedik s kötelességszerűen minden erejét össze kell, hogy szedje, e teher elhordozhatására. A baloldal is — saját szempontjából — helyesen cselekszik, hogy mozgattja a követet — csak az a kérdés, miként és mily követet mozgát, — s midőn teljesen elősmerjük a különböző pártok küzdelmének jogosultságát: ugyanakkor megkivánjuk azoktól, kivétel nélkül, a nemes, méltányos és ildomos fegyverekkel való küzdelést. Szabadjon azonban szelid kételyeket táplálunk az iránt, hogy a küküllőmegyei felső kerületi baloldal ezuttal az illő korlátok között maradt volna.

Szelid kételyeinket a „M. P.” idei 28-dik számának főcikkéből merítjük, melyben egy kórod-szentmártoni választó egy kissé nagyon is fennhangon ajánlgatja baloldali jelöltjét.

A szokott frázisokon — „Zászlónk: a szabadság eszméje” — sat — meg sem utköziünk. A nagyon tisztelt baloldal régi ideje — az első percztől fogva — hozzászoktatott, hogy ő frázis, sujtás nélkül nem tud beszélni, sőt, hogy csak is úgy tud beszélni. „A kisértések csábjai, „önző szolgálalkú poroszló, „a dicső emlékü ősök példája, „az utódoknak adandó utmutatás” — mind azon Kolozsvártt. Pap Miklós kiadásában megjelent „Uj, teljes és kimerítő Zsebszótár” tételei, mely csak kéziratok s kevés számu példányokban nyomtatott s könyvkereskedésekben nem, csak is a t. kiadónál kapható.

A sujtásokon tehát könnyen átsikamlhatunk. A szelid kételyek a czikk azon tételeit illetik, melyekben a „választó” oly hangon beszél, mintha nem csak a frázisokat (melyeket szívesen átengedünk nekik,) hanem a haza javáért való meggyőződés-szerű küzdelést is egyedül a baloldali árendálta volna ki, úgy, hogy abból nekünk, szegény jobboldaliaknak épen semmi sem marad. Mert ama választó azt akarja — a baloldali jelölt megválasztása által — kimutatni, hogy „nem halt ki belőlük a közjó, a haza függetlensége és szabadsága iránti lelkesedés.” Hogyan — s midőn mi elveink mellett küzdünk, valami egyébért küzdünk?

S ha győz a baloldal — ha küküllő felső-kerülete megválasztja baloldali jelöltjét, ama választó szerint: „hazánk szabad, független, hatalmas lesz; minden tagja meg lesz elégtve; érvényesítve lesz a jog-egyenlőség, a lelkiismereti szabadság; lesz nemzeti hadsereg, leszállított létszámmal: anyagi állapotaink nem „idegen érdekeknek,” hanem saját javunknak fognak virágozni; a dohány — és só-egyedárusság eltöröltetik; lesz önálló jegybank; iparunk kifejlik, az „idegen érdekek” háromszor is kirekesztetnek; egy lesz a törvény Pozsonytól Brassóig; lesz teljes unió; nem lesz „zsandár”; a határőrvidék nem lesz „osztrák katonai kormány alatt”; Fiumé visszacsatoltatik sat. sat.

S vajon a t. „választó” ne tudná, hogy mindezeknek legnagyobb része már folyamatban van s a mi nincs, az, jó ideig, nem is lesz, mert nem lehet, s bizonyára legkevésbé a baloldal által? És ne tudná, hogy a küküllői felsőkerületi képviselő, — bármily tehetség legyen is — mindezeket kivívni képtelen? Szabadjon kételkednünk.

Minek tehát oly szózatot bocsátni közre, melynek őszinteségében bizonyára a közrebocsátó kétkedik legjobban. S egy oly kerület választója mondja ezeket, ki nem áallja bevallani, hogy bár többségben valának: „kötelességüket elhallgaták, elmulaszták eddig.” És önök oktatnak bennünket a hazafiúi kötelességekre? S komolyan beszél ön? Kétkedünk.

Népszámlálás, népnevelés.

K.-Vásárhely, márcz. 3. 1870.

A népszámlálási munkálatot végre valára kis városunkban is bevégezték.

Városunk összes lakossága 4546 lélek. Eből férfiem 2223, nő 2323. Vallás szerint református 2574, rom. kath. 1906, görög 26, görög kath. 3, Agostai 17, Mózes-vallású 15, unitárius 5. Az összes lélekszámból 1207 férfi ir, olvas, 693 nő ir, olvas; 37 férfi csak olvas, 168 nő csak olvas; 970 férfi, 1462 nő se írni, se olvasni nem tud, és így 2441, a lekek száma felénél több nem tud se írni, se olvasni.

Valóban mélyen elszomorító jelenség, s nem igen erős érv a felekezeti iskolák fentartása mellett; mert azoknak további ilyen fentartása mellett ennekutánna is csak ehhez hasonló szomorú statisztikai adatot mutatna fel népnevelésünk. Ha ezen szomorú adat merült fel K.-Vásárhelytt, hol két felekezeti elemi iskola, egy felekezeti algymnasium és két magán leányiskola van, ugyan minő lehet az eredmény oly községben, hol csak egy iskola van egy szál gyenge kántor vezetése alatt? s hol a polgári értelmesebb osztály nincsen ennyire is tömörülve? Bizony bizony ennél szomorubb adatok is merülhetnek fel népnevelésünk mezején a nemzeti művelődés nagy kárára.

E szomorú jelenségnek különböző okait észleltem több évi tapasztalatom alatt.

Több helyen oka a tanítók gyengesége, kik magok sem tudnak, s így vak vezet a világtalan, mind kettlen setéségben maradnak. Több helyen a fizetés csekélyisége miatt képzett egyént nem lehet kiállítani, mert nincs vállalkozó, s így a képzetlen tanító eredményt felmutatni képtelen. Több helyen a szülők szegénysége, kik az eddigi csekély tandíjt is fizetni képtelenek, s így gyermekeiket iskolába nem küldhetik.

Legnagyobb részt pedig és mindenütt rejlik az ok abban, mert a felekezeti iskolák előjárói erkölcsi hatalman kívül egyébbel nem bírnak, miáltal a szüléket rákényszeríték, hogy gyermekeiket iskolába küldjék, s a szülők legnagyobb része iskola nélkül nevelkedvén fel, nem érzi önmagában a nevelés szükségességét. A kik az iskolába feljönnek azokat taníttathatják, ha van kivel, de a kik önként nem jönnek fel a felekezeti iskolák felügyelői mellett, iskola-nélkül s tudatlanul nőnek fel; mert a jelenlegi polgári hatóság még, tisztelet a kivételeknek, legnagyobb része azt hiszi, hogy a népnevelésről hozott és szentesített törvényeket nem illeti s azzal semmi közük, azt sem nem olvassák, sem életbe nem léptetik. A felekezeti iskola felügyelője, ha átírja az iskola köteleseket vagy maga megkeserüli, büjtogatás történvén ellene a nép között, vagy felsőbb helyre az a jelentés megyen hogy mind feljárnak az iskolába, s ha 30, 40 gyerek hiányzik, ezekről bizonyítvány van, hogy oly szegények, hogy nincs ruházatjuk, vagy pedig az átirat valamelyik hivatalnál, vagy legvégül a falushíránál az akták között hever, és semmi eredmény nincs, így csak sántikálunk, nyomorgunk, s a népnevelési statisztika szívet megróvó számon, adatokat mutat fel. Nálunk Háromszéken mindezeket az akadályokat, melyek annyira hátrálthatják a népnevelést, azt hiszem egyedül az hátrálthatja el, ha kivétkezünk a felekezeti szűkebbül féltékenységből, s a törvényhozás által adott segédforrások felhasználásával,

hová hamarabb községi iskolákat rendezünk be falvainkba, mint a mely vidéken különben sem félthetjük, sem nemzetiségünket, sem vallásunkat egyik felekezeti sem.

Ugy reményleni lehet, hogy jobb fizetésre képezett tanítókat kapunk, a kik szebb eredménytel működhetnek a népnevelés terhes pályáján, remélni lehet, hogy a buzgó és lelkiismeretes, gazdagon fizetett, tanfelügyelők, kivált a kik más foglalkozást, e különben is igen terhesen kívül nem vállalnak, birni fognak anyagi befolyással a külső tisztviselőkre, hogy rákényszerítsék a hanyag szüléket arra, hogy gyermekeiket iskoláztassák. Így azután egy pár évtized bizonynyal mutathatna fel szép eredményt. A mi, hogy okvetlenül bekövetkezzék mindaddig, míg a néptanítók más foglalkozást is üznek, a fenálló hatóságok az ügyet közönytől veszik, a felekezeti hatóságok, anyagi gyámolítással e hatalommal nem bírnak, a kinevezett tanfelügyelők pedig más téren is működnek: csak kegyes ohajtásképp reményli

Kézdi.

Mit csinálnak Romániában?

II.

Láttuk első cikkemben, hogy mit csinálnak az urak Romániában, most lássuk hogyan van dolgok az ugynevezett czeránoknak, egyenesen a „Románul“-ból.

„Nyolczvankilencz flamundai földész Te-leormanmegyéből, sirja el panaszát e herczeg előtt, lássuk legelőbb ezt a siralom-levelet. „A darabontok t. i. 150 darabont egy csendőrfőnök és államügyész vezetése alatt belépővén éjnek idején házainkba mindenünket szétrombolták pl. boros edényeinket, turó-dézsáinkat, minket öszszepotyoltak, elvették pénzünket, magunk és gyermekeink számára beszerzett élelmünket, a kik örállomáson voltunk azokat bebörtönöztek, a többieket nem bocsátották, hogy végezzék dolgaikat, és hogy miért? ezt nem tudjuk“...

„Uram! eszközölje ki, hogy kérelmünk szenvedésünk jusszon el a kormányig, s hogy ezután legyünk megvédve az ilyen tettektől, melytől megborzadtunk azt híven, hogy az jött reánk, a mit szüleinktől hallottunk, midőn a törököktől szenvedtek, midőn ezek megrabolták őket, elvevén vagyonunkat, mert nem volt mivel védjék magukat.“

Egy más kérelem mely egyenesen Károly herczeghez volt intézve így jajdul fel: „Irgalmat és könyörületet kérünk egy idegen (sic!) személytől, mert a mi idegen uralkodóba vetett örömrünk beteljesedett. Elleneseiben elhagytuk házaink, mert a jancsárok korát értük meg, kik rabul hurcolták vala atyáinkat.“ Ezt a kérelmet 146 krámpioni czerán irta alá Oltmegyében Elpanaszolják, hogy a darabontok télnék idején, hogyan verték őket az utcázakon hasább fakkal, s hogy már nem tudják mitevők legyenek....

Aztán említi a „R.“ a kukaieseményt, hol a földész nő a sok kínzás alatt idétlent szült sat.

De minek folytassam tovább? A ki Oláhország beléletét ösméri az iszonyodva gondol ezekre, mert tudja, hogy mindennapi dolgok. Hol történhetik Románián kívül olyan irtoztató inquisitio, mint a marasesti volt, s melyet épen egy verespárti jogtanár hajtott végre. A „Románul“ jól tudja mind ezeket és még is magyar brutálitásról hadonáz úgy tünteti fel Román Sándort, mint valami nagy vértanút; olyanokat állit hazánkról, melyek ha századrészben volnának igazak, akkor is pirulnunk kellene miattok. Azonban a „Romanul“ igen jól tudja, hogy mind ez az ő nyelvén szólva nem egyéb csak „Moftul mofturilor“, de hiában! ilyenekkel lehet megcsalni a tudatlanokat, zavarosban miniszteri tárczát hallászni és aztán urrá lenni....

Meg vagyok teljesen győződve, hogy ha valami véletlen Erdély kormányának élére állítaná a marasesti flamundi kukai hőseket, nekünk magyaroknak csak nézni kellene, hogy miként bannának el velük erdélyi román atyáinkfiak. A mi románaink, bár mit irjanak Bukurestben a népszerűség vadászok, — nincsenek hozzászokva a marasesti trágóedükhöz, nekik fogalmuk sincs az eféle bánásmódról s bizonyosan nem is köszönnék meg még önvéreiknek sem.

Azonban nem csupán hírlapokból, hanem az életből ösmérem én az aláhoni czerán sorsát. Hányszor láttam kettéhasadni a szegény pór arczbőré a bérkocsis ostora alatt fényes nappal, fényes városban a Dimbovina partján. Pedig az a bérkocsis is a nép gyermeke volt... Hányszor hallottam a megalázott pór ajkairól e megalázó hunyászokdó önvallomást csak, hogy ne bántsák. „A rumun paraszt és félénk.“ „A rumun őrdög taszította meg, hogy gonoszat cselekedjek.“

Nevelelést „Romanul“ uram a romániai népek. Seperjenek önk saját tüzhelyeken. Az erdélyi román nem szorul önk könyörületére. Erdély adta önknek Lázárt, a romannyelv Kazienczját. Hányszor sohajtanak fel önk: „Bár adna egy Széchenyit, egy Deákot is“!! Erdély látta el Romániát tanárokkal a forradalom előtt és után is. Erdélyből mentek ki közelebb Bukurestbe a legkitünőbb romannyelvszek. Gondolják meg valjon mind ez lehető lett volna-e, ha Erdélyben a román nyelv annyira üldözve volna a mint önk kürtölik. Ajánljuk a „Romanul“-nak az önmérsékletet, a saját háza előtti seprést. Ugy legyen.

Kund.

A városi képviselőtestület

mult szerdai ülésén a jegyzőkönyv hitelesítése után, távirat intézése határozottat és fogantatott Belügyminiszter ö Nagyméltóságához a szeszmedijazása ügyének elintézése végett, mivel a haladék tetemes károkat okoz a városnak; ugyancsak soron kívül tárgyalatott az elnök azon előterjesztése, mely szerint a tanács a két hid roskadt állapotán javítandó némely mulasztatlan igazításokat hajtattott véghez, melyeket a képviselő helyben hagyván, a hidak ujra-építésének kérdését s terveit a gazd. bizottsághoz utasítá véleményadás végett. Olvastatott Királyi biztos ö nmlga leirata a telekkönyvi munkálatok jelen állapotáról — tudásul vétetett; ugyan K. biztos ö nmlga fölszólítása folytán a város 200 frtot szavazott meg az erdélyrészi honvédeknek javára. A kölesös állatbiztosításban való részvetelre fölhívó leirat kihirdettetik. Enyedi Albert mérnök ur munkabére kiutalványoztatik. A jelen évi költségvetés — 44385 frt 64 kr bevétellel és 44328 frt 95 kr kiadással, tehát 56 frt 69 kr többlettel — pontonként helyben hagyatik. A sztkirályutezai lakosok kérelme, hogy ez utca kiköveztessék, megadatik s végül a tanács utasítak, hogy a mult évben törvénykezési segély címén nyert 6000 frt fölemeléseért kérelmet intézzen a minisztériumhoz. Efel az ülés fölszólott, noha több tárgy maradt elintézetlen.

— I. —

KÜLFÖLD.

A politikai élet hullámmászáról, ezuttal keveset irhatunk. Ugy látszik a farsáng bohózatosan zajos mulatságai után, a politika is magába szállott, ünnepélyes pazútt tart. A mi kevés hír forgalomba hozatott is vagy teljesen alaptalan, vagy a jeszke fántázia rémképének bizonyult bé. Az első rovatba jönek, a orosz-porosz-, porosz-osztrák-, osztrák-török- és osztrák-francia-olasz szövetségek. Mindannyian hamisak, s csak azért említők föl mert, bizonyos törekvéseket árulnak el.

A második rovatba a montenegróiakkal történt összeköttetés híre tartozik. Bécsben e hó 7-ikén egy telegramm hangjából és rövidségéből, mely a montenegróiakkal történt összeköttetésről beszélt oly hírek kezdettek szállongani, hogy a dalmáciai lázadás is ismét felütötte fejét. A hír mentében növe gyorsan szállt odább. Itt a keleti kérdés előjátékát látták, ott már muszka ágyuk bömbölését hallották, a nyugoti civilizáció felhantolt sirja fölött, melybe legelsőben mi szegény rokotalan, magyarok leszünk temetendők. Szóval: volt kombináció, furesánál furesább borzadalmasnál borzadalmasabb. Pedig az egész dolog nem volt egyéb egy kis összeközczanásnál a katonaság között a montenegrói határszélen. A bécsi „Iglblt.“ következőleg beszéli el hiteles forrás után az esetet. Midőn a Dalmácia déli fokán fekvő Przeke erődbe vadászok vonultak be, néhány montenegrói kövekkel meg-

hajigálta őket. Azok nagyon természetesen, védelmükre fegyvereiket használták. A vége az lett, hogy egy vadász elesett. Hogy a másik oldalon esett-e halál, vagy sebesülés nem lehet tudni. Auersperg herczeg azonnal megjelenve a helyszínen meggyőződött, hogy az egész dolognak komoly természete teljességgel nincs. Ennyiből áll az egész legalább a bécsi lap így írja.

Ezekon kívül, a romai zsinatról azt írják, hogy a csallhatlansági párt sorai között, bizonyos lehangoltság mutatkozik, a legutóbbi események következtében. Egyebek között a milanoi érsek, kinek egyházmegyéje csak nem akkora, mint az egyházi állam, megvéje papságától s világi hiveitől helyeslő feliratot kapott, a csallhatlanság ellen tautsított tevékenységeért. A Németországi hangulat is aggasztja a pápai kormányt. A jézsuiták husz éves tevékenysége után nagy dolgokat várt Németországon, s most szomoruan kell mindennap tapasztalni, hogy az ábránd nincs sehol.

JELENTÉS.

„Székelyföld“ című munkám Marosszéket és M. Vászárhelyt tárgyaló IV. kötete éppen most került ki sajtó alól; de mivel az erdélyi részbe menő példányokat — a nagyon terhelő postadijak meggazdálkodása tekintetéből — kénytelen vagyok Kolozsvárig kereskedelmi uton küldeni; azért tisztelt erdélyi előfizetőimet pár héti türelemre kérem fel, mely idő alatt illetékes példányukat hiba nélkül meg fogják kapni.

Orbán Balázs.

VEGYES.

* A királyi család a tavaszt nem, mint irtuk volt, Gödöllőn, hanem Miramarában fogja töltetni. Király ö Felsége, pár napra, Bécsbe rándult föl.

„A képviselőház utóbbi két ülésén az igazságügyi költségvetés tárgyalása végeztetett be s a kérvényi bizottság jelentése tárgyalatott le. Ülés elején az elnök a ház részvétét fejezi ki Kuk Jenő, országgyűlési képviselő kimulta fölött, — ülés folytán pedig a hosszabb gyöngékedés után először megjelent Deák Ferencz üdvözlötett hangos éjlenekkel, minden oldalról.

△ Csiki Sándor, a „Borsszem Jankó“ ismert munkatársa, a képviselőház egyik közlebbi ülésén interpellálta a belügyminisztert, a „Magyar Polgár“ egyik nyilttéri Haller Ferenczféle cikke alapján, a felső-fehérmegyei királyibiztos, Mikó Mihály, eljárása iránt, ha szándékozik-e a miniszter a királyi-biztos ellen vizsgálatot indítani, miután ama nyilttéri cikkben bűnygről gyanusittatik. Ha a „M. P.“ plane minden nyilttéri gyanusítása alapján vizsgálat indíttatnék: alig volna ma ember az országban, ki be ne lenne perelve s kivált, ha hozzávesszük ehez azon pártkülönbség nélküli osztatlan elismerést (a M. Polgárét sem véve ki) melyben Mikó Mihály épen felső-fehéri eljárásért részesült: akkor valóban messze-okát kell Csiki S. interpellációjának keresünk. Im a „Kol. Köz.“ legközelebbi száma is több felső-fehéri Haller-pártitól közöl egy nyilatkozatot, mely szerint Felsőfehér volt főispána épen a királyi-biztosnak köszönhet legtöbbet, mert ő volt az, ki egymaga védte a főispánt, akkor, a midőn — saját pártjától is elhagyatva, majdnem kihallgatatlannul itéltetett el. — Egyébiránt végiggondolva a „M. P.“ Hallerianán, s legfőképp a bécsi „Fremdenblatt“ idei 4-ik számában megjelent hirhadt ezikken: úgy tetszik nekünk, hogy a súlyosabb vád, mi a királyi-biztos ellen fölhozatik: a hivatali titokkal való visszaélés. Érténők, ha e vád ezelőtt husz évvel, egy Bach-féle bureaukrata által emeltetik, — de az alkotmányosság a teljes nyilvánosság korában, akkor, midőn még a törvénykezés is nyilvánosan foly, hogy miként lehessen egy politikai tisztviselőt hivatali titok elárulásáról vádolni: ez túlhaladja alkotmányos fogalmainkat. Vajon a zsélsőbali Csiki Sándornak is ez a nehézsége?

* **A városi polgárság egyrészre, folyó hó 10-dikén, mint 16-dik évfordulati napon, ünneplés menetet rendezett a Török-Horváth-Gálfi-féle postaréti sírhoz, kegyelettel adózván az elveikért elvérzett honfiak emlékének.**

(... — **Orbán Balázs**nak „Székelyföld leírása” című munkájából kaptunk egy mutatóvány példányt, e példány a 4-ik kötet, s tárgyalja Marosszéket M.-Vásárhelyvel együtt.

Kiállítása megfelel a legkényesebb ízlés kívánalmainak is, képei melyek a szerző eredeti fényképei után vették le, igen szépek tájszépesség s régészeti műbecs tekintetéből válogatottak, s tökéletesen találók, az egész Párisban lett kiállítva.

Képei mellett Marosszéknek tüzetes leírását s M.-Vásárhelynek 8. nyomott ivnyi monografiáját nyújtja.

Kimerítőleg ismerteti Marosszék népszokásait, régiségeit több falvának eredetét, érdekes szájhagyományokat, egyes családait, és mindezen kívül igen mullattató olvasmányul is szolgál.

S mindezek mellett, ezen igen nagy gonddal teméntelen fáradsággal s tetemes költséggel kiállított az utókorra egy megbecsülhetetlen kincs adó műért, illetőleg annak kiállítása érdekében tett kiadásai és mérhetlen fáradsalmiért a szerző nem hogy valamely anyagi javadalmazásban részesítettettné volna, hanem eltekintve ettől a legközelebbiről érdekelt Marosszék, főként pedig MarosVásárhely városa részéről lett legkevésbé támogatva, akkor midőn mindkét hatóság ezen vállalat anyagi pártfogolását közgyűlésileg is decretalta.

Figyelmeztetjük tehát ezen, igen érdekes és becses műre úgy M.-Vásárhely, valamint is Marosszék olvasó közönségét.

Miután végül úgy Marosszékről, mint főleg M.-Vásárhelyről alig gyűlt összesen 20 előfizető, valószínű, hogy több gyűjtőnél lesznek hátralékos előfizetők.

Ezeket tisztelettel fölszólítjuk az előfizetésekenk szerzőhöz (Pest Váci utca 9-ik sz.) való mihamarábbi fölküldésére, kik pedig mind eddig nem irták alá, de aláírni szándékuk van, azokat Szentivány Kálmán marosszéki főjegyzőhöz utasítjuk, ki fel van jogosítva még rövid ideig utólagosan is előfizetéseket ezen kötetre 2 forint 50 krajával elfogadni, s erre annyival inkább fölhívjuk a t. cz. közönség figyelmét, mert a szerző által ajánlott e kedvezmény csak pár hétig fog tartani, azután csak is a nagyobb 4 forint bolti áron lévén a mű megszerezhető.

□ **Gróf Louxenburg** testnélküli fejét magunk is megnőztük s ez által a kellemes meglepetés néhány pillanatát szereztük meg magunknak. A mutatóvány teljesen meggyőzi a nézőt, hogy a három lábú asztalra föltett kis ládákban egy élő emberfőt lát, mely eszik, iszik, szivarozik és négy nyelven beszélget, — s a látani csodálódás oly tökéletes, hogy a csodátlanság mai napjaiban csak fej-csoválással távozhatunk a mutatóvány helyéről, miután a csodálatos rejt-szavát nem bírjuk. — Mindenestre érdemes fölfáradni az Apolló-terembe e különös látványra.

* **A vasúti társulat és a földbirtokosok** kiegyeztek az indóház és vasút számára kisajátítandó területek árára nézve és pedig az indóház helyéu 35, a külrészekben 25 krban négy-szög-ölenként. A vasúti munkálatok folyvást a legnagyobb erőlyvel folynak.

* **A hivatalos lap** legközelebbi száma számos hovártiszt kiadvást közöl. Kiemeljük e közleményből, mint vidékünk közlebbiről érdeklőt, hogy a honvédegyesület szabadságot állományába kinevezették századosá Berezki Sándor, főhadnaggyá Karaszek Árpád, hadnaggyá Lázár Benedek, a honvéd-lovasághoz főhadnaggyá gr. Teleki Károly, hadnaggyokká gr. Teleki Samu, b. Bornemissza Károly és Tivadar stb.

* **Jördens Eleonora** ma este fél 8 órakor hangversenyt ad a Lénárt-féle teremben. — Az érdekesen összeállított műsorozatot a kisaszszony ének- és zongora-előadása s Mentovich Gyula hegedű-játéka tölti be. Sajnáljuk, hogy városunk jeles műkedvelői közül többen is nem vállalkoztak a közreműködésre. A hegedű-darab kíséretét — mint halljuk — jeles Geigerünk vállalta magára.

* **Szász Domokos**nak „A vallásos eszmék történeti fejlődése” című munkája Kolozsvárt sajtó alatt van, s ottani derék könyvtáros Stein Jánosnál fog megjelenni.

* **A 24 milliónyi kölcsön** fölötti törvényjavaslat — mint halljuk — közvetlenül a budgetviták berekesztése után a ház elé fog jutni. A Deákklub legközelebbi értekezletén e javaslat valószínűleg már be fog mutattatni. A testvér fővárosnak szepitése fölötti törvényt a kölcsön-üggyel kapcsolatban fogják tárgyalni.

Jegyzéke

a m.-vásárhelyi m. k. ítélő táblának

1870. márcz. 16. és következő napjain tartandó nyilvános üléseken előadandó ügydaraboknak.

I. polgári osztályban.

Előadó k. t. bíró Moga Demeter által.

A kir. pénzügyéség mint az ösztöndíj alap képviselőjének gr. Rédei Lajos e. 1058 frt i. Löwinger Abrahamnak Tóthi Toagyér e. kártérítés i. Albert Antalné Fleischer Juliánna hagyatékai ügyében Bánfi Farkas folyamodása. Dézsi Györgynek Medeser község e. birtokh. i. Özv. Kis Józsefné Kis Juliána e. sommás visszahelyezés i. Hersch Moricznának Nagy Mihály e. 458 ft 30 kr s jár. i.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly által.

A m. kir. kincstári ügyészség mint felperesnek gr. Bánfi Dénezsné és társ. e. Csanád és Kicsérged kiváltása i.

Előadó k. t. bíró Gyarmathi Sámuel által.

Pandea Veronikának Medina Ilie atyáság elismerése i. Gr. Haller Józsefnének Czele Mihály e. haszonbér felm. i. Goldmann Mihálynak Dávid Márton e. 132 frt i. Ciora Mariának Balea János e. 91 frt 60 kr. i.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Loev Józsefnék mint néhai Loev Éva hagyatéka gondnokának Wellmann Sámuel e. 112 frt i. B. Radák Ádámnak gr. kath. lelkesz Augustin Friif e. birtokh. i. Steff Jánosné Vajda Zsuzsannának Pánczél János e. egyeség megsemmisítése i. Bágya Ferencz mint a kikülvári uradalom igazgatójának ügyv. dr. Kein által Katane Vaszilie e. birtokh. i. Reichberg Lőrincznek b. Bánfi Zsigmond hagyatékú e. 11400 frt i. Vajda Sámuel s társ. a balázsfalvi papnövelde alap és id. Vajda Sámuel ellen 10000 frt i. Graur Lajosnak Szabó Sándor e. 38 frt i. Goll és társ. Szentiványi László hagyatéka e. ü.

Előadó k. t. bíró Deési Farkas által.

Magyaros község felperesnek Keresztes Ferencz e. kártér. i. M. Forró községnek Gálfi Dénes e. birtokh. i. Kriza Jánosnak özv. Kriza Andrásné Boska Sára e. visszahelyezés i. Horváth Józsefnék Meleg Zsigmond ellen adósság i. Jekel Gyulának a piski-petrosenyi vasúti vállalat e. bérlet megszüntetése i. Özv. Lázár Mórné Barscai Polixénának M. L. Biedermann s társ. e. az o. topliczai birtok visszabocsátása i.

II. polg. osztályban.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal által.

Vinkler Frigyesnek Popsor Tódor e. 98 frt 15 kr i. Bakó Ferencznek Vitéz János és tsa e. 169 frt 35 kr i. Naszeretter Tamásnak Stierl Mih. e. ingóságok kibocsátása i. Blebea Stánnak Marina i. Georgye Gemulea e. 320 frt i. Popescu Georgenak Stein Ávrám e. birtokh. i. Gellner Jánosnak Krebeldel Mátyás e. 60 frt i.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel által.

Blumentfeld Saulnak Deák József s érdektársai e. kártérít. Vitéz Gergelynek Orecup Abrahamné e. adósság i. Herssh Izáknak Demze Elek e. dtto. Zvikler Andrásnak Szemkovic Lukács e. kártérítés i. Bucher Miksának s nejeének Muntján Tódor e. bérlet felmondás i. Pipos Lázárnak Görög Gergely e. haszonbér i.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Orsria Foszirnak Maris Drágostin e. igénykeresete. Vladt Juonnak Weis Sándor e. 49 frt 80 kr i. Kóvér Sámuelnek Posztotszky Jakab és tsa e. elsőbbségi jog i. Utezas Sámuelnek Loskai András és tsa e. 13 kavicshalom kihordása i. Morarin Mihaila Dhehiának Morarin Andrein e. közös tulajdon elismerése.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál által.

Bistsai Donea Juonnak Pazsu Marcu e. 70 frt kártérítés i. Völgyi Józsefnék Füzési Ferencz e. 22 frt kártér. i. Ugron Tamás és Ádámnak id. Pálfi Dénes és neje e. zálogos fekvők kibocsátása i. Renner Johannak Wagner György e. birtokh. i. Keresztesi Lászlónak Ribiezi Dénes e. 334 frt i. Nevelins Jakabnak Vajda Kosztan s tsa e. 80 frt i. Nicol. Lukács Schispaľnak Nicol. Blasian e. 4 frt 50 kr irant Elizabetha Lázárnak Juon Frink e. birtokh. Bukur Mariának Bukur Onicu e. dtto. Gr. Hohenstein Ferencz és részesszeinek Mátyás Simo. és társa e. haszonbérlettel elmozdítás. id. László Mártonnak Sz. Ujvár v. közönsége e. 14 frt i.

Előadó k. t. bíró Csergedi János által.

Fülöp Sámuelné hagyatékai gondnoka Nagy Dánielnek Szöcs Vilma gyámja Kovács Áron e. 365 frt irant. Ujvári Klára és tsa Ujvári Ferencz e. hajadoni tartás. Lázár Petrunak Vajda Gligor e. végahagyomány megsemm. i. Péter Jánosnak Zöld László e. 93 frt 94 kr i. Lung Juonnak Ruber Lázár e. 58 frt 80 kr és 40 frt i. Tischler Györgynek Dávid Gy. e. 52 frt i.

Előadó k. t. bíró Popovics Szerván által.

Deák Józsefnék Makó J. e. 45 frt 20 kr i. Darvas Simonnak Ince Ignác e. atyáság elismerés i. Szabó Domokosnának Bágyi Mihályné e. fél ől fa árának 12 frtban megfizetése és egy olaszfal visszaadása i. Todea Ignácnak Brozgarin Precu e. som. visszah. i. Bartus Todornak Paraszka Vaszilie és Stefan e. birtokba visszahelyezés i. Pünkösti Mózesnek Barabás József e. 10 frt irant.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám által.

Kovács Antalnak Bveskor Ádám e. gyámi számadás i. Velezan Miklósnak Bercsa Juon e. vételár felosztás i. Tömöl Zacharnak Preda József e. 119 frt 52 kr i. Lemberger Mórnek Metya Tódor e. vételár felosztás i.

Előadó k. t. pótbíró Illyés Károly által.

Simon Józsefnének Ditrich Sámuel és Simon Lajos e. igény. Pajer István és tsainak Juga Demeter e. 150 frt i. Romosan Annának Onu Vaszilie Romosan e. 44 frt 66 kr i. Homorogyan Nicolainak Klein J. e. 28 frt i. Vakarafin Nonu és tsainak Sof Pantilia Sionu Zsofia e. 80 frt i. Simánd Andrásnak Székely Mózes e. 13 frt 20 kr irant.

III. Büntügyi osztályban.

Előadó k. t. bíró Sándor János által.

Puskas Vaszilika lopás büntény. Vas Sándor dtto. Ttyita Trozin a Grigori i. Kreesum lopás. Bocsián Jozsif sulyos testi sértés.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Rosom Vaszi lopás. Ceptenaiu Itiu emberölés. Bernescu Petru sulyos testi sértés. Garrilla Nic. Juon emberölés.

Előadó k. t. bíró Stojka Antal által.

Toma Dragosin s tsai sulyos testi sértés. Luka Nicolau gyilkosság. Malkai Imre és társai emberölés. Bágya Vaszilika és társa dtto. Krecsis Juonika e. esalás.

Előadó k. t. bíró Spech Adolf által.

Bana Ssamvile Lakatos és társai rablás. Moldován Juon tolvajság. Pois Jakab becsület biztonság e. kihágás. Moszore Józsa dtto.

Előadó k. t. pótbíró Mégai Ferencz által.

Krisán Tódor tolvajság. Kotea Ávrám dtto. Kinn György becs. bizt. elleni kihágás.

IV. Az úrbéri oszt. ülésben.

Előadó k. t. pótbíró Grúz István által.

B. Toroczkoí Józsefnék Bona Ilia e. egy belső allodiális telek i. B. Toroczkoí Jánosnak Luka Petru e. egy belsőtelek megvált. B. Toroczkoí Józsefnék Patányi Ilia e. egy allodiális telek visszabocsátása i. Gyulai Ferencznek Csergezán Jacob e. egy belső telek s külsőségei megváltása. N. Idai luth. egyház viv. Hetián Jánosné e. egy telki állomány megváltása. Ugyanannak Gyirtán Indrej e. egy belső telek s küls. majorság termesete i. Ugyanannak Pap Danilla e. egy belső telek s külsőségei i. Pap Potrának Gyulai Ferencz e. egy urb. birt. kiittéléseért.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi kir. úrbéri törvényszéknél 1870. márczius 12-ére kitűzött nyilvános ülésben előadandó ügydaraboknak.

Ülnök Vlad Miklós által.

Cséc Józsefnének toldalagi lakó Kassai Samu e. pere. Cséc Józsefnének toldalagi Major Péter elleni pere.

Gyárfás Domokosnak Cseu Juon fia Cseu Tódor e. pere.
Ugyanannak Cseu Tódor elleni pere. Ugyanannak Sükösd
Mihály e. p. Janka Lajosnak Lakó István e. p. Ugyan-
annak Duka Stefan e. p. Moldován Péternek Józsa Ro-
zália elleni pere.

Bécsi börzei árkelet.

(1870. márczius 11-én.)

5 ⁰ / ₀ metalliques	61.45
5 ⁰ / ₀ nemzeti kölcsön	71.25
860 államkölcsön	98.—
Bankrészvény	724.—
Hitelrészvény	282.—

London	124.—
Ezüst	121.—
Arany	5.82
Földt. ment. kötvény erd.	75.50
" " " magyarh.	78.75
" " " horvát-slavon	83.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Szász Béla.

HIRDETMÉNYEK.

(27)

2-6

Vajda-Szt-Ivánon mintegy 100 mázsa stiriai piros
lóher mag, fecske-fonal mentes, van eladó a Horváth Mi-
hály udvarában, mázsája 28 frt o.é. utó posta Sz.-Régen.

VARRÓGÉPEK

minden rendszerben

(17)

CURJEL H. ALBERT,
Bécsben, Mariabilferstrasse Nr. 70.

csak is nagyban

(en gross).

(28)

2-16

Gazdasági és kerti veteménymagvak.

Luczerna francia.

magyar.

Lóhere steier.

Burgundi répa.

Tarló répa.

Bükköny.

Fűmag, francia és angol.

Ákászfamag sat.

Mindennemű kerti vetemény
magvak, s mintegy 300 féle legújabb
virágmagvak, legjobb minőségben és
jutányos áron.

Szentjánosi Ferencz,

Kolozsvártt.

(11)

6-8

Egy szakértő vendéglős
kerestetik, a ki M.-Vásárhelyt
a mindég jóhirben álló Lén-
árt Károly vendéglőjébe,
a hol színház, nyári mulató
kert van és bállok is adatnak,
a konyhát a mellette lévő lak-
szobával és ebédlő szobák-
kal minden bér fizetés nél-
kül a jövő Szentgyörgy nap-
jától kezdve át vegye, bővebb
értekezést szerezhetni levél
vagy személyes találkozás-
által

Lénárt Károly-nál.

(24)

2-3

Haszonbérbe kiadó birtokok.

Maros-Vásárhelytől egy órányi tá-
volságban, leendő vasúti állomás helyéni
Nyárádtő községében, vendégfogadóval
40 lóra való istállókkal, szekérszinek-
kel, 4 árendástelekkel; a határon 140
hold szántó, kaszáló, 30 hold közös le-
gelővel, két gyümölcsös kerttel, egy ve-
teményes, két luczernással, a Nyárad
vizén ujan épült három kerekű ma-
lommal, lakházzal, gazdasági épüle-
tekkel és egy szeszgyárral haszon-
bérbe kiadó. Maros-Vásárhelytt saját
háza alatt a Deák Ferencz-utca 297.
sz. a. egy fölszerelt bolt kiadó. Érte-
kezhetni mind két tárgy felett Maros-
Vásárhelytt

Bárdosi János-nál.

(71)

16-25

Legdicőbbnek tapasztalt s legkedvezőbb sikerrel megpróbált

dr. Béringuier L.
korona-szesze
(vagy a kölni víz quintessen-
tiája.)

1 eredeti üvege árá 1 frt 25 kr.
és á 75 kr.

Legkiválóbb minőségben, nem csak mint igen kel-
lemes szagos és mosdó víz, hanem úgy is, mint az élet-
szellem ébresztésére s az idegek erősítésére szolgáló
dicső gyógyszeres segélyszer.

Dr. Suin de Boutemard
illatos fogpásztája,

1/2 és 1/4 csomagokban árá 70 és 35 kr.
A legolcsóbb, legkényelmesebb s legbiztosabb
tisztítószert a fogak és foghús épségben tar-
tására; ezen pásztá egyidejűleg az egész száj-
üregnek igen jótékony frissességet kölcsönöz.

Dr. Béringuier L.
növényi hajfestőszere

tokban, kefécskével és csészével, teljes
készülék, árá 5 frt.

Mint a czélnak teljesen megfelelő és általában ártal-
matlan szer ismertetett el a haj és szakáll, valamint a
szemöldököknek bármely tetsző árnyalatban tartós festésére.

Dr. HARTUNG
chinahéj-olaja,

a haj fenntartására és szépi-
tésére (bepecsételt s bélyeg-
zett üvegeiben árá 85 kr.

Dr. HARTUNG
növény-hajkenőcse,

a hajnövést újraélesztésére és élesztésére, (bepecsételt,
bélyegzett üvegtégelyekben árá 85 kr.

A fentebb elősorolt, hasznosított és szilárdáguk által annyira kedveltékké vált különle-
ges cikkek, a valódi minőségérti jótállás biztosítása mellett, Maros-Vásárhely városára nézve egye-
dül s kizárólag kaphatók:

Fogarasi J. Demeternél; Beszterezén; Kelp Frigyes, Dietrich és Fleischernél; Deezsen: Krémer
Sámuelnél; Nagy-Enyeden: Horváth Ferencznel; Kolozsvártt: Wolf János és Engel József gyógyszerár-
ban; Segesvártt: Misselbacher J. B. és fiainál; Sz.-Udvarhelytt; Kauntz J. A. gyógyszerárban; Szamos-
Ujvártt: Placintár és fiainál; és Tordán: Rigó J. Fridriknel.

Dr. BORCHARDT orvostudor
illatos

növény-szappana,

a bőrszin szépítésére és épségben tartá-
sára, megpróbálva, minden aféle bőrszeny ellen, ajánl-
ható továbbá mindennemű furdónél sikeresebb eredmén-
nyel, bepecsételt eredeti csomagokban, árá 42 kr.

Dr. LINDES tanár
növényi rudas-hajkenőcse

előmozdítja a haj fényét és ruganyosságát s egyszer-
simind a fejtető szilárdítására is igen alkalmas; ered-
eti darabokban, árá 50 kr.

Balzsamos olajbogyó-szappan;

mint enyhe s egyuttal hatályos napi mosdószert még a
leggyöngédebb bőru hölgyek és gyermekek számára is a
legjobbnek ajánlandó; ered. csomagokban árá 35 kr.

Dr. Béringuier
növénygyök-hajolaja,

hosszabb használatra elégséges üve-
gekben, árá 1 frt,

a legalkalmasabb növényi alkotrészekből
összeállítva a haj és szakáll fenntartására, erősítésére és
szépítésére, s az oly kellemetlen fejkörpa és bőrmoha
képződés eltávolítására.

Dr. KOCH
növény-czukorkái,

(eredeti dobozokban, árá 70 és 35 kr.)

Ezen, a legkiválóbban alkalmas fű-
és növénynedvekből állapodottságra hoz-
zott növényeczukorkák, a legelismertebb
veteményezések nyilvánításával talál-
koznak és különösen köhögés, rekedtség, torokbántal-
mak, elnyálkásodások stb. eseteiben csillapítólag hatnak.